

SOIUL CARE VA CONTRIBUI LA DIVERSIFICAREA SORTIMENTULUI STRUGURILOR PENTRU MASĂ

Doctor în științe agricole, conferențiar cercetător **Tudor CAZAC**
Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare

THE SPECIES LEADING TO THE DIVERSIFICATION OF THE TABLE GRAPE VARIETIES

Summary. As a result of the crossing of Datie Sent-Valie and Pobeda variety, the Tudor variety was obtained, intended for the diversification of red grape-grape varieties used for consumption during autumn-winter. The variety has superior indices for resistance to cryptogamic diseases (manna, oidium, anthracnose, gray rot), the productivity and quality of the fruit compared to the Coarna Neagra variety. This allowed the variety to be approved from 2015 in the Republic of Moldova.

Keywords: wine, grapes for table, resistance to environmental factors, manna, oidium, anthracnose, gray rot, productivity, quality.

Rezumat. În urma încrucișării soiurilor Datie de Sent-Valie și Pobeda a fost obținut soiul Tudor, menit să diversifice totalitatea de soiuri pentru struguri de masă cu bobul roșu-negru, folosiți în consum în perioada de toamnă-iarnă. Soiul dat posedă indici superiori comparativ cu soiul omologat Coarna neagră în ce privește rezistența la bolile criptogamice (mană, făinare, antracnoză, putregaiul cenușiu), productivitatea și calitatea roadei. Aceasta a permis ca soiul respectiv să fie omologat începând cu anul 2015 în Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: viță-de-vie, struguri pentru masă, rezistență la factorii de mediu, mană, făinare, antracnoză, putregaiul cenușiu, productivitate, calitate.

INTRODUCERE

Pentru moment, în structura sortimentală a soiurilor destinate strugurilor pentru masă în spațiul autohton este un lider absolut – soiul Moldova, acesta ocupând cca 50 la sută din suprafața ocupată cu soiurile de struguri pentru masă și cca 70 la sută din volumul exporturilor strugurilor proaspeți. Acest fapt se datorează calităților excepționale ale soiului respectiv și anume: rezistența ceva mai ridicată la factorii stresanți ai mediului (temperaturile scăzute din timpul perioadei de repaus, bolile criptogamice), tehnologia de cultivare relativ simplă, ponderea foarte înaltă a producției marfă, rezistența bună la transportare și mai ales la păstrare îndelungată. Se creează impresia unui soi ideal. Totuși și acesta are unele neajunsuri care-l împiedică să fie solicitat și mai mult pe piața europeană: prezența semințelor, lipsa unei arome mai specifice (de ex. muscat sau altele) și, nu în ultimul rând, migrarea unor substanțe colorante din celulele epidermale în sucul boabelor în perioada de păstrare, fapt care cauzează deteriorarea aspectului ambalajelor și eventuale accidentări ale vestimentației consumatorului. Din aceste considerente, apare necesitatea de a îmbunătăți calitățile respective ale soiului Moldova, fapt care se efectuează în prezent prin intermediul ameliorării clonale, dar și prin crearea de soiuri noi, care să le depășească prin calitatea lor pe cele existente.

Cu atât mai mult că pe piață se simte necesitatea diversificării strugurilor proaspeți cu bobul negru care ar poseda calități deosebite de cele ale soiului Moldova.

MATERIAL ȘI METODE

La Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare anterior au fost efectuate hibridări complexe cu utilizarea celor mai buni hibridi interspecifici, creați la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX, ca surse de gene responsabile de rezistența la factorii stresanți ai mediului, și soiuri create în baza celor mai bune asocieri ale caracterelor responsabile de calitatea și productivitatea strugurilor. Drept părinți la crearea soiului Tudor au servit soiul Datie de Sent-Valie (SV-20-365) în calitate de forma maternă, iar în calitate de forma paternă – soiul Pobeda (creat în urma încrucișării soiurilor Zabalcanskii și Muscat de Hamburg). De menționat că unele aspecte privind descrierea ampelografică a soiului Tudor au fost efectuate de către colegi anterior [1].

Dat fiind faptul că în condiții normale de dezvoltare soiul Tudor are nevoie de cca 3000 °C temperaturi active, deci este un soi mediu-târziu, iar perioada de maturitate de consum este atinsă la 15-25 septembrie sau cu 5-7 zile mai devreme ca soiul Moldova, fapt ce corespunde după termenii de maturitate cu soiul Coarna neagră, vom prezenta în

continuare datele multianuale comparative cu soiul respectiv. Butucii au o vârstă de 10-11 ani, iar forma de conducere – un cordon bilateral cu înălțimea tulpinii de 65-70 cm. Distanța dintre rânduri constituie 2,8 m, iar între plante 1,5 m.

Toate observațiile și măsurările efectuate în procesul studiului au fost îndeplinite în conformitate cu metodicele elaborate de Uniunea Internațională pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (UPOV) și a descriptorilor utilizați de Organizația Internațională a Viei și Vinului (OIV) [2, 3].

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Pentru a efectua studiul comparativ (tabelul 1), atât pentru soiul cercetat, cât și pentru cel luat în calitate de martor, li s-au asigurat condiții similare privind numărul de ochi lăsați la tăierea în uscat, precum și perioada de executare a lucrărilor fitotehnice de întreținere.

Astfel, s-a constatat că ambele soiuri posedă o viçoare de creștere mare, iar la tăierea în uscat pe butuc au fost lăsați câte 35-36 de ochi. În plus, în raport cu perioada de vegetație a soiului martor (Coarna neagră), care a început pe 21-23 aprilie, la soiul Tudor desfacerea mugurilor (dezmuguritul) s-a produs cu 4-5 zile mai târziu, fapt destul de important dacă să luăm în seamă pericolele de afectare cu înghețuri târzii de primăvară.

După declanșarea vegetației, s-a calculat procentul ochiurilor pieriți (care nu au dat lăstari) după perioada de repaos, acesta constituind 25% la soiul Tudor, la Coarna neagră indicele dat fiind de 40%. De menționat că acești indici au fost obținuți în condițiile când temperaturile minime din timpul iernilor au avut valori minime între -20 și -21 °C. În perioada de vegetație a fost evaluată rezistența la așa factori stresanți ai mediului ca: principalele boli criptogamice (mana viței de vie, făinarea, putregaiul cenușiu, antracnoză)

Tabelul 1

Indicii agro-tehnologici folosiți la descrierea soiurilor studiate (media pentru anii 2007-2009) S.T.E. „Vierul”

Nr./o.	Indicii	Unitate de măsură	Soiul nou TUDOR	Soiul omologat COARNĂ NEAGRĂ (martor)
1.	Vigoarea butucului		mare	mare
2.	Încărcătura butucului	Ochi	35	36
3.	Dezmugurirea	Date calendaristice	25-28 aprilie	21-23 aprilie
4.	Coacerea deplină a boabelor	Date calendaristice	15-18 septembrie	24-28 septembrie
5.	Perioada de vegetație	zile	140	145
6.	Pierirea ochilor după iernare	%	25	
7.	Rezistența către boli:	Puncte		
	▪ mană		7,0	3,0
	▪ făinare		8,0	3,0
	▪ putregai cenușiu		9,0	3,0
	▪ antracnoză		7,0	3,0
8.	Rezistența către dăunători:	Puncte		
	▪ filoxera radiceală		8,0	3,0
	▪ filoxera foliară		9,0	9,0
9.	Roadă:			
	▪ pe un butuc	kg	5,8	4,4
	▪ pe un ha DL05	kg	13800	10470
10.	Masa medie a unui strugure	g	400,0	307,0
11.	Masa medie a unui bob	g	6,0	3,2
12.	Conținutul mustului în:			
	▪ zahăr	g/dm ³	180,0	160,0
	▪ aciditate	g/dm ³	6,5	5,9
13.	Rezultatele degustării în stare proaspătă	puncte	8,2	8,0
14.	Capacitatea de păstrare	luni	3-4	2-3
15.	Maturarea coardelor		80%	80%

Soiul TUDOR

și filoxera (radicolă și galicolă). În acest context se poate de menționat rezistența sporită a soiului nou față de asemenea boli ca: mana, făinarea, putregaiul cenușiu, antracnoza, precum și la filoxera radicolă, iar la filoxera galicolă ambele soiuri s-au dovedit a fi cu rezistență înaltă.

Însă cei mai valoroși indici reprezintă cantitatea și calitatea roadei. Astfel, potrivit datelor multianuale, soiul Tudor are o productivitate medie la un butuc de 5,8 kg, iar soiul Coarna neagră – de 4,4 kg sau cu 1,4 kg mai puțin. Rода calculată la 1 ha la soiul Tudor a constituit 13 800 kg, cu 31,8 % mai mult față de soiul martor Coarna neagră, productivitatea căruia este de 10 470 kg.

Un moment aparte îl constituie masa medie a unui strugure și a unui bob. De menționat că atât soiul Tudor, cât și soiul Coarna neagră au struguri de mărime medie-mare, masa acestora fiind de 307 g pentru soiul Coarna neagră, iar pentru soiul Tudor – 400 g. Diferența dintre greutatea medie a unui bob este de circa două ori, aceasta constituind 3,2 g pentru soiul Coarna neagră și 6,0 g pentru soiul Tudor. Pentru comparație: greutatea medie a unui bob al soiului Moldova este de 5 g și doar în foarte rare cazuri se apropie de 6 g. Acești indici sunt foarte importanți atunci când se determină aspectul merciologic sau exterior al strugurilor.

Nu mai puțin semnificativi sunt indicii de calitate și anume: conținutul în zaharuri și aciditatea titrabilă, nota de degustare a strugurilor proaspeți, cât și capacitatea de transportare îndelungată și păstrare. Astfel, la conținutul de zaharuri soiul Tudor îl depășește pe soiul Coarna neagră cu 20 g/dm³ de must, iar la

aciditatea totală cu 0,6 g/dm³. Nota de degustare de asemenea este mai înaltă, fiind apreciată cu 8,2 puncte pentru soiul Tudor și cu 8,0 puncte pentru soiul martor (Coarna neagră).

Rezultatele privind capacitatea de păstrare de asemenea demonstrează indici mai înalți pentru soiul Tudor. Astfel, capacitatea de păstrare în cazul pierderilor totale nu mai mare de 7-8 % constituie 60-90 zile pentru soiul Coarna neagră și pot atinge 120 de zile pentru soiul Tudor.

În final, ar fi de menționat că indicele privind maturarea coardelor către sfârșitul vegetației constituie 80% la ambele soiuri, fapt ce se reflectă și asupra capacității bune de rezistență la temperaturile joase din timpul iernilor.

După efectuarea cercetărilor, la propunerea specialiștilor Comisiei de Stat pentru testarea Soiurilor de Plante a fost luată decizia de a include soiul Tudor în sortimentul de bază al soiurilor de viță-de-vie începând cu anul 2015 și tot în 2015 a fost obținut Brevetul pentru soi de plantă cu nr. 186 [4].

CONCLUZII

În urma cercetărilor efectuate s-au constatat următoarele:

1) Soiul Tudor depășește la majoritatea indicilor agrobiologici soiul martor Coarna neagră: el posedă o rezistență sporită la factorii stresanți ai mediului (bolile criptogamice) și necesită un număr mai mic de tratamente chimice (2-3 comparativ cu 5-6 pentru soiul martor).

2) Soiul nou creat posedă indici mai înalți la productivitate, calitatea strugurilor și capacitatea de păstrare.

3) Soiul Tudor a fost inclus în lista soiurilor omologate pentru Republica Moldova din 2015 și necesită multiplicare pentru a diversifica atât piața internă, cât și cea externă a strugurilor de masă, inclusiv extinderea posibilității producerii producției biologice sau organice.

BIBLIOGRAFIE

1. Olari T., Cogîlniceanu I., Lazariuc A. Descrierea ampelografică a soiului de struguri Tudor. În: Pomicultură, Viticultură și Vinificație, nr. 6, 2014, p. 17.
2. Olari T., Cazac T., Guzun N., Țîpcu M., Djurii V., Nezalzova I., Cogîlniceanu I. „Soiul de struguri pentru masă Tudor” nr. 186 din 2015.07.31 BOPI nr. 4, 2015.
3. Upov Grapevine: Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability. International Union for the Protection of New Varieties of Plants, Geneva, 2008.
4. O.I.V., 2nd Edition of the OIV Descriptor List for Grape Varieties and Vitis Species. Paris, 2001.